

Kova su terorizmu: EP diskutuoja ir balsuoja dėl išankstinio lėktuvų keleivių duomenų perdavimo valstybių institucijoms

Teroro išpuoliai Europoje iškėlė saugumo klausimus į ES politinės darbotvarkės viršų bei paskatino vyriausybes peržiūrėti saugumo politiką ir sustiprinti kovos su terorizmu priemones. Tarp jų – lėktuvų keleivių duomenų įrašo (angl. PNR) informacijos naudojimas siekiant užkardyti sunkius nusikaltimus ir terorizmą. 2016 m. balandžio 14 dieną EP nariai pritarė PNR sistemos sukūrimui, siekiant pažaboti sunkius nusikaltimus ir terorizmą.

Direktyva, dėl kurios sutarė EP ir ES Tarybos derybininkai, numato, kad lėktuvų keleivių duomenys galės būti iš anksto perduodami atitinkamų ES šalių kompetentingoms institucijoms, kurios tam tikrą laiką turės juos saugoti. Kalbama apie informaciją, surinktą bilietų užsakymo bei registravimosi skrydžiui metu: keleivių pavardes, kelionės datą, maršrutą, kontaktinius duomenis, bagažo duomenis, mokėjimo informaciją ir pan.

Šie duomenys turės būti saugojami penkerius metus nuo kelionės. Pasibaigus pirmajam pusmečiui, visa asmeninė informacija – tokia kaip vardai ir pavardės, kartu keliaujančiųjų duomenys bei skaičius, adresas ir pan. – turės būti užmaskuota.

Duomenys galės būti naudojami tik siekiant užkirsti kelią sunkiems nusikaltimams, juos atsekti, tirti ir bausti už juos. Tarp tokių yra teroro išpuoliai, prekyba žmonėmis, dalyvavimas nusikalstamoje organizacijoje, kibernetiniai nusikaltimai, vaikų pornografija bei ginklų prekyba.

EP ir Tarybos atstovai sutarė, kad direktyva būtų privalomai taikoma visiems skrydžiams iš ES šalių į Sąjungai nepriklausančias šalis arba priešinga kryptimi. Vis dėlto to pageidaujančioms ES šalims bus leidžiama direktyvą taikyti ir ES vidaus skrydžiams, apie tai iš anksto pranešus Europos Komisijai.

Be to, europarlamentarai pasiekė, kad kiekvienoje ES šalyje būtų paskirtas duomenų apsaugos pareigūnas, kuris prižiūrėtų direktyvos įgyvendinimą. Jiems taip pat pavyko sugriežtinti priegą prie keleivių duomenų pasibaigus pirmajam pusmečiui po kelionės. Keleiviai turės būti informuojami apie tai, kad jų duomenys renkami, ir jų teises.

PNR direktyvos normas ES valstybės narės į nacionalinę teisę turės perkelti per dvejus metus.

Papildoma informacija

[Pranešimas spaudai apie galutinio balsavimo rezultatus \(2016-04-14\)](#)

[Pranešimas spaudai apie balsavimą komitete \(2015-12-10; anglų kalba\)](#)

[Svarbi tema: PNR – keleivio duomenų įrašas](#)

[PNR direktyvos apžvalga \(anglų kalba\)](#)

[EP Tyrimų tarnybos informacija \(2015-11-26; anglų kalba\)](#)

[Procedūros etapai](#)

PNR: KELEIVIO DUOMENŲ ĮRAŠAS

Lėktuvų keleivių duomenų panaudojimas kovai su nusikaltimais

KAS TAI?

Duomenys, surinkti bilietų užsakymo bei registravimosi skrydžiui metu: keleivių pavardės, kelionės data, maršrutas, kontaktiniai duomenis, bagažo duomenys, mokėjimo informacija ir pan.

KOKIEMS TIKSLAMS JIE GALI BŪTI NAUDOJAMI?

Duomenys gali būti naudojami tik siekiant užkirsti kelią sunkiems nusikaltimams, juos atsekti, tirti ir bausti už juos. Tarp tokių yra teroro išpuoliai, prekyba žmonėmis, dalyvavimas nusikalstamoje organizacijoje, kibernetiniai nusikaltimai, vaikų pornografija bei ginklų prekyba.

KADA ORO VEŽĖJAI TURI JUOS PATEIKTI TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMS?

- 1 48–24 val. iki numatyto skrydžio.
- 2 Ir iš karto po to, kai uždaromi įlaipinimo vartai, o keleiviai susodinami į lėktuvą.

KIEK KELEIVIŲ KELIAVO ORO TRANSPORTU 28 ES ŠALYSE (MLN.)

2009	753
2010	778
2011	823
2012	828
2013	842
2014	879

ORO KELEIVIŲ SRAUTO PASISKIRSTYMAS

2013 m.

43%	Tarp ES šalių
39%	Iš trečiųjų šalių į ES
18%	ES šalių viduje

Šaltiniai: EP Tyrimų tarnyba, Eurostatas

europarl.europa.eu